

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه تشکیل صندوقهای حمایت اجتماعی جوانان و بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی استانی (مهر امام رضا «ع»»

بیان اهمیت موضوع

جهت حفظ بنیان خانواده و توانمندسازی جوانان برای تشکیل خانواده، رفع دغدغه‌های شغلی جوانان و جلوگیری از آسیب‌پذیری قشر جوان لایحه «تشکیل صندوقهای حمایت اجتماعی جوانان و بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی استانی (مهر امام رضا «ع»» از سوی دولت در تاریخ ۱۳۸۴/۷/۱۸ برای تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه شده است که در تاریخ ۱۳۸۴/۷/۱۲، یک فوریت این لایحه به تصویب نمایندگان رسید ولی به دلیل اعتراض تعدادی از نمایندگان در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۹ سلب فوریت شد. دوباره این لایحه پس از شروع مجلس هشتم به منظور ایجاد سازوکار قانونی برای ضمانت اجرای صندوق اشتغال، ازدواج و مسکن مهر امام رضا در دستور کار مجلس قرار گرفته است.

هدف لایحه

۱. تحت پوشش قرار دادن همه جوانانی که تابعیت جمهوری اسلامی ایران را دارند،
۲. ایجاد اشتغال برای افراد بیکار، تقویت نهادهای مدنی برای پذیرش مسئولیت،
۳. جذب کمک‌های مردمی و افراد خیر در ایجاد اشتغال و ترویج سنت حسنه ازدواج،
۴. جلوگیری از افزایش سن ازدواج جوانان و مهار گسترش ربا و تبعات منفی آن در جامعه و ایجاد شکاف طبقاتی.

ضرورت طرح مجدد لایحه

هدف از طرح مجدد لایحه با توجه به تشکیل صندوق مهر امام رضا (ع) و عملکرد حدود دو ساله صندوق به شرح ذیل است:

۱. قانونی کردن تشکیلات صندوق،
۲. اصلاح ساختار فعلی صندوق،
۳. اجرایی کردن قانون تسهیل ازدواج جوانان.

سوابق قانونی لایحه

مجلس شورای اسلامی قانونی با عنوان قانون تسهیل ازدواج جوانان را در تاریخ ۱۳۸۴/۹/۲۷ تصویب کرد، در این قانون موارد مهم و مشوق‌های خوبی برای امر ازدواج جوانان پیش‌بینی شده است.

شورای عالی اداری در یکصد و سی‌امین جلسه خود صندوق‌های قرض‌الحسنه، توسعه اشتغال روستایی و ازدواج جوانان را با تمام وظایف و اختیارات و دارایی‌ها و نیروی انسانی در صندوق حمایت از فرصت‌های شغلی ادغام و صندوقی به نام صندوق اشتغال و ازدواج و مسکن مهر امام رضا (ع) را در تاریخ ۱۳۸۵/۴/۲۶ تصویب کرد.

ایرادات لایحه

۱. نظر به اینکه منابع این صندوق، نیروی انسانی و اعضای شورای سیاست‌گذاری و هیئت امنای صندوق، دولتی (ماده ۸) و منابع آن نیز عمدتاً دولتی است (ماده ۲) اطلاق عنوان مؤسسه عمومی غیردولتی به این صندوق، در ماده (۱) لایحه تناسبی با ساختار آن ندارند.
۲. میزان و نوع تخصیص منابع به سرمایه اولیه صندوق دارای ابهام است لذا منابع صندوق مربوطه به قانون بودجه سال ۱۳۸۴ است و با توجه به سالانه بودن بودجه کشور، موضوع اختصاص منابع مورد اشاره به صندوق کلاً منتفی است.
۳. شباهت کاری این صندوق در مواردی مانند سپرده‌پذیری در بانک‌ها مستلزم تبعیت از قوانین پولی و بانکی است که در لایحه دیده نشده است.

پیشنهادها

۱. اختصاص درصدی از عایدات نقدی موقوفات سازمان اوقاف و امور خیریه به صندوق
۲. به دلیل عدم تناسب ساختار تشکیلات تعریف شده در لایحه برای صندوق «عنوان مؤسسه عمومی غیردولتی» از عنوان مؤسسه دولتی استفاده شود.
۳. به دلیل شباهت کاری صندوق مهر امام رضا (ع) با بانک‌ها (مانند سپرده‌پذیری) تبعیت از قوانین پولی و بانکی لحاظ شود.
۴. جایگزین صندوق مهر امام رضا (ع) به جای صندوق اندوخته ازدواج جوانان که در قانون تسهیل ازدواج جوانان پیش‌بینی شده است.
۵. صندوق مهر امام رضا (ع) با یکی از بانک‌هایی که دارای شعبات متعدد می‌باشد قرارداد همکاری منعقد کند و تمام بانک‌های دیگر موظف شوند سهم مشخصی از منابع قرض‌الحسنه خود را در این بانک قرار دهند.^۱

۱. این کار دو حسن دارد:

الف) کاستن از گستردگی تشکیلات و گاهاً موازی‌کاری،

ب) از آنجایی که در حال حاضر بانک‌ها در اعطای تسهیلات و پرداخت آن به زوج‌های جوان ناهماهنگ و متفاوت عمل می‌کنند، درخواست ضامن بیش از یک نفر از جمله این موارد می‌باشد. قرارداد با یک بانک جهت رفع این قبیل مشکلات کمک خواهد کرد.